

A N K E T A

SLOVENSKA KNJIGA – KAJ PRAVIJO O TEM ZALOŽNIKI

Velike spremembe v svetu duha in misli potekajo največkrat počasi in neopazno, zato se jih največkrat zavemo šele takrat, ko je povsem novo stanje že vzpostavljeno in so v nas tudi že izoblikovani razlogi za preplah: vržemo se v primerjave s prejšnjim ali celo z nekdanjim in ob njih smo nagnjeni, upravičeno ali ne, govoriti o katastrofi, ki da bo v prihodnje še bolj usodna od sedanje.

V takšnem razpoloženju govorimo tudi o slovenski knjigi. Doslej smo o njej največ vedeli povedati avtorji, strokovne organizacije od Društva Slovenskih pisateljev do šolnikov. Presenetljivo poredko se v tem zboru oglašajo založniki. So tudi sami žrtve ali krivci za takšno stanje? Je privatizacija založb izgovor za spremenjen odnos družbe do knjige? So založniki po nemarnem le strelodod našega nerazpoloženja in zaskrbljenosti? Se je civilizacija tudi pri nas že tako spremenila, da je pravzaprav vse, kar se dogaja tudi na knjižnem trgu, povsem normalno? Pa naj o tem spregovorijo založniki.

K sodelovanju v Anketi Sodobnosti smo jih povabili z naslednjim pismom in z razmišljanjem na to temo, ki ga je neodvisno od naše uredniške namere napisal in nam ga poslal v objavo Viktor Konjar. V resnici se nam je prav ob Konjarjevem zapisu porodila zamisel o anketi, kakršna je zdaj pred vami.

Spoštovani

Prinašam (ali pošiljam) vam prispevek našega sodelavca Viktorja Konjarja o pomenu, položaju in težavah slovenske knjige. Ta spis naj bi spodbudil razmišljanja na isto temo direktorjev oz. glavnih urednikov glavnih slovenskih založb.

Prosil bi vas za pišen prispevek v obsegu od 2,5 do 5 tipkanih strani normalnega formata. Zadnji rok za oddajo vašega prispevka pa naj bi bil 10. maj (disketa s printanim besedilom).

Anketa naj bi pokazala, kako gledate na slovensko knjigo založniki sami, kako usklajujete avtorsko ponudbo s finančnimi možnostmi; ali tudi sami spodbujate z ustreznimi zbirkami in ponudbami, vabili in podobnimi iniciativami takšna dela slovenskih avtorjev, ki bi bogatila slovensko knjižno kulturo ali jo vsaj ohranjala na sedanji ravni.

Ali novi video in drugi mediji bistveno vplivajo na usodo knjige?

So javne kritike, tudi iz prostorov Društva slovenskih pisateljev, na račun založb in njihovih knjigarn upravičene? Je res vse samo denar?

Kakšni so trendi v današnjem slovenskem založništvu? Čutiti je določeno zaskrbljenost, da prodaja in kupovanje založb (ali že sam poskus takšne menjave lastništva) pomenita že tudi antikulturno konkurenco, ki da se podreja samo profitu.

Ali je kakšna razlika med velikimi, nekoč družbenimi, zdaj delniškimi založbami in vse bolj številnimi manjšimi, privatnimi z enim samim lastnikom?

Skratka: vprašan je veliko, Konjarjev članek pa je tudi lahko spodbuda za profesionalno razpravo o založništvu, ki jo s to anketo pripravlja Sodobnost in imate v njej tokrat besedo založniki.

Za dobro voljo in sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujem

Ciril Zlobec
glav. urednik